

EXPUNERE DE MOTIVE

România se confruntă cu o situație de o gravitate fără precedent prin agresiunea exercitată asupra spațiilor verzi, inclusiv cele din incinta bazelor și cluburilor sportive, precum și asupra fondului forestier. Legat de situația spațiilor verzi se constată o scădere dramatică a suprafeței acestora, corelat nu numărul de locuitori, situația este scăpată de sub control și fenomenul nu numai că tinde să se stabilizeze dar dimpotrivă, se accentuează.

Astfel, în prezent suprafața spațiilor verzi din România, supusă unei presiuni crescânde, datorită distrugerii acesteia și al impactului negativ al unor activități economice și sociale, s-a diminuat sever, de la 22081 ha în 1990 la 20597 ha în anul 2004 (conform anuarul statistic din 2004). Cea mai gravă este situația în Municipiul București, unde după 1990 au fost tăiați peste 1.000.000 de arbori, iar spațiile verzi s-au redus ca urmare a ocupării acestora cu construcții diverse (mai ales cu cele de interes comercial și garaje), a punerii în posesie a terenurilor din parcuri și grădini publice, pepiniere și alte spații verzi, a unor multiple concesionări cu schimbarea destinației terenurilor, precum și a abandonării și transformării spațiilor verzi în rampe de gunoi. Indicele suprafeței spațiilor verzi pe cap de locuitor a scăzut în București de la 17 mp/loc în 1990 la 8 mp/loc (2,4 mp/loc dacă se scad spațiile verzi din interiorul diferitelor curți sau incinte), suprafața spațiilor verzi a scăzut de la 3400 ha la cca 1700 ha, iar suprafața parcurilor și grădinilor a scăzut numai în perioada 1998 – 2004 de la 1.012,27 ha la 323,5 ha.

Sunt solicitate pentru punere în posesie sau au fost deja puse în posesie peste 204.000 mp în parcurile: Herăstrău, Bazilescu, Floreasca, Verdi, Plumbuita, Parcul Circului, Parcul IOR, Parcul Tineretului, Parcul Copiilor, Parcul Orășelul Copiilor, Parcul Crângași, Parcul Izvor, zona verde Prisaca Dornei, etc. Cel mai flagrant caz este cel al Parcului Bordei, aflat sub dubla protecție de zonă verde și perimetru de siguranță hidrotehnică a lacului Bordei. Cu toate acestea, Parcul Bordei a fost aproape distrus ca urmare a tăierii a peste 100 de arbori și numai protestele energice ale bucureștenilor au putut stopa declanșarea unor lucrări de construcție care ar fi compromis definitiv această importantă zonă verde și spațiu de recreere.

Ca urmare a diminuării severe a suprafeței spațiilor verzi menționată mai sus, locuitorii țării sunt obligați să inspire și să înghită cu 230.000 tone de praf pe an mai mult decât în 1990. La aceasta se adaugă 20.000 tone de gaze cu efect de seră care fac clima mai dogoritoare, pierderea a 990.000 tone sol fertil, scăderea cantității de oxigen cu o cantitate egală cu cea necesară pentru respirația a 60.000 de oameni.

Cauzele care au condus la această diminuare dramatică a suprafeței spațiilor verzi sunt:

- presiunea exercitată de investițiile imobiliare;
- retrocedarea spațiilor verzi foștilor proprietari, care în mod abuziv doresc să valorifice aceste suprafețe prin realizarea de investiții sub formă de clădiri sau prin revânzări în același scop;
- absența locurilor de parcare amenajate și creșterea numărului de mașini care parchează ilegal pe aceste spații verzi;
- defrișările de vegetație lemnoasă și ierboasă;
- poluarea crescândă din marile așezări urbane;
- lipsa de respect față de natură și absența unor tradiții și mentalități care să contribuie la ocrotirea și dezvoltarea spațiilor verzi.

Comparativ cu situația din România, prezentăm situația existentă în alte țări europene:

În Germania, măsurile compensatorii pentru spațiile verzi sunt aplicate intens de către orașe la nivelul de planificare strategică a landului. Astfel este prevăzută realizarea unei zone compensatorii de către municipalitate, așa – zisul „cont ecologic” menit să contrabalanseze impactul creat de dezvoltarea noilor zone urbane prin dezvoltarea proporțională a unor spații verzi în zonele compensatorii speciale, în scopul obținerii celor mai mari beneficii ecologice.

În Danemarca, politicile naționale pentru dezvoltare urbană prevăd măsuri de reabilitare a zonelor urbane prin mărirea numărului de spații verzi. Actul de Planificare Danez reglementează în mare măsură inițiativele locale și există o largă înțelegere politică în sensul că dezvoltarea durabilă trebuie să fie numitorul comun. Suprafața de spațiu verde pe locuitor se situează între 100 mp/locuitor în orașele de provincie cu peste 10.000 de locuitori și 5 mp/locuitor în zonele cu densitatea cea mai mare din Copenhaga – Vestebro.

În Italia, în municipalitățile care dețin facilități inter-municipale, în legătură cu populația teritoriului pe care o servesc, se prevede extinderea suprafeței spațiilor verzi la 17,5 mp/loc, din care cel puțin 10 mp/loc trebuie să fie utilizați pentru parcuri publice urbane și teritoriale.

În Olanda, se prevăd 17 mp/locuitor, spațiul verde incluzând suprafețe de apă.

Situații mult mai bune se înregistrează în capitalele Poloniei, Suediei sau Marii Britanii. Astfel, în Varșovia există 32 mp de verdeață/locuitor, 83 în Stockholm, în timp ce fiecare londonez beneficiază de 64 metri pătrați de spațiu verde.

Menționăm că în unele țări, cum ar fi țările nordice, există o adevărată tradiție și chiar un cult al ocrotirii spațiilor verzi și a naturii. În alte țări există tradiția ca tinerii căsătoriți să planteze un pom. Astfel de obiceiuri ar putea fi încurajate și la noi.

În acest context considerăm de maximă actualitate și urgență promovarea unui proiect de lege menit să asigure protecția spațiilor verzi. Proiectul își propune atingerea acestui deziderat pe două căi:

1. Interzicerea tuturor practicilor care au făcut posibilă diminuarea dramatică a spațiilor verzi.
2. Fixarea unor obiective de dezvoltare a suprafeței spațiilor verzi cel puțin la nivelul existent în țările dezvoltate.

Astfel, referitor la prima categorie de măsuri, propunem ca legea se prevadă interdicții privind:

- ridicarea de construcții de orice fel pe spațiile verzi existente și/sau pe cele ce vor fi amenajate în viitor, inclusiv cele amplasate în incinta bazelor și cluburilor sportive, cu excepția celor destinate administrării și asigurării funcționalității spațiului verde respectiv sau a oglinzilor de apă existente în zona spațiului verde;
- schimbarea prin planurile de urbanism, a destinației spațiilor verzi existente, inclusiv cele amplasate în incinta bazelor și cluburilor sportive, și/sau ale celor ce vor fi amenajate în viitor la nivelul fiecărei localități, cu excepția unor situații impuse de siguranță națională;
- tăierea vegetației ierboase și lemnoase din spațiile verzi.

Referitor la a doua categorie de măsuri, proiectul de lege preconizează:

- obligarea persoanelor fizice și juridice care au tăiat vegetația ierboasă și/sau lemnoasă sau au distrus spații verzi, să replanteze un număr echivalent de arbori și să refacă o suprafață echivalentă de spațiu verde, cu cea distrusă;
- creșterea prin grija administrației locale a suprafeței spațiilor verzi până la minimum 26 mp/loc, cel mai târziu până la sfârșitul anului 2015, în localitățile în care acest indice este mai mic;
- obligația deținătorilor cu orice titlu de proprietate al spațiilor verzi existente sau viitoare, să asigure plantarea acestora cu iarbă, flori, arbuști și arbori, precum și să mențină și să mențină și întrețină vegetația de pe respectivele spații verzi.

Având în vedere considerentele arătate mai sus, supunem analizei și dezbaterii Parlamentului prezenta inițiativă legislativă.

Conform prevederilor art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată, solicităm dezbaterea și adoptarea proiectului de lege în procedură de urgență, stabilită potrivit regulamentului fiecărei Camere.

Sen.Ion Iliescu

Dep.Aurelia Vasile

Sen.Sorin Oprescu

Dep.Rodica Nassar

Sen.Nora Rebreanu

Dep.Ecaterina Andronescu

Sen.Nicolae Mărășescu

Dep.Adrian Năstase

Dep.Mădălin Voicu